

ŽIVLJENJSKI CIKEL IZDELKA & TRŽENJSKE STRATEGIJE

IZDELEK & IZDELČNI SPLET

Prosojnice pripravila:
dr. MAJA KONEČNIK

VSEBINA PREDAVANJA

✓ Življenjski cikel izdelka (ŽCI)
✓ Stopnje v ŽCI in trženjske strategije
✓ Izdelek - ravni izdelka
✓ Izdelčni splet

ŽCI - GLAVNA DEJSTVA

- ✓ Izdelki niso večni.
- ✓ Izdelki prehajajo skozi različne stopnje, ki prinašajo proizvajalcu/prodajalcu različne izzive, priložnosti in težave.
- ✓ Dobiček na različnih stopnjah ŽCI raste ali pada.
- ✓ Različne stopnje ŽCI narekujejo različne strategije na področju trženja, financ, proizvodnje, nabave in ravnanja s človeškimi viri.

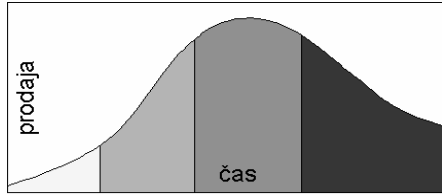

ŽCI - zvonasta oblika

UVAJANJE RAST ZRELOST UPADANJE

Dobiček ?

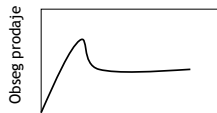

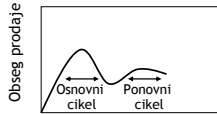

OSTALE OBIČAJNE OBLIKE ŽCI

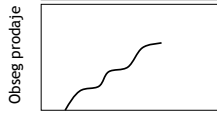
Oblika rast - padec - zrelost

Mali gospodinjiski aparati

Oblika s ponovnim ciklom

Nova zdravila

Valovita oblika

Najlon - nova področja uporabe

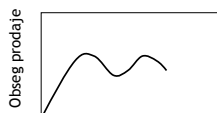

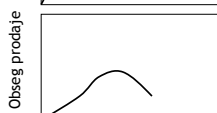

POSEBNE VRSTE ŽCI

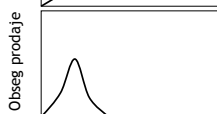
Slog

Moda - 4. stopnje:

- ✓ posebnost
- ✓ posnemanje
- ✓ množična moda
- ✓ upadanje

Modna muha

TRŽENJSKE STRATEGIJE NA STOPNJI UVAJANJA IZDELKA

TRŽENJSKE STRATEGIJE NA STOPNJI RASTI

- ✓ izboljšanje kakovosti izdelka, dodajanje novih značilnosti, izpopolnjevanje zunanjšega videza izdelka;
- ✓ dodajanje novih modelov in vzporednih izdelkov; vstopanje v nove tržne segmente;
- ✓ povečanje distribucijske pokritosti, dodajanje novih tržnih poti;
- ✓ prepričevalno oglaševanje namesto oglaševanja s poudarkom na zavedanju;
- ✓ znižanje cene z namenom privabljanja cenovno občutljivih kupcev.

STOPNJA ZRELOSTI

- ✓ Traja dlje kot druge
- ✓ Večina izdelkov se nahaja na stopnji zrelosti
- ✓ Problemi trženja zrelih izdelkov: velik izziv za tržnike
- ✓ 3 faze:
  - ✓ rast (rast prodaje se začne upočasnjevati, vse poti so zapolnjene)
  - ✓ stabilnost (prodaja se povsem ustali, trg je zasičen)
  - ✓ pozna zrelost (obseg prodaje se začne zmanjševati)
- ✓ Presežne zmogljivosti – zaostritev konkurence
- ✓ Prevladuje nekaj velikanov – dominantnih podjetij in množica zapolnjevalcev vrzeli
- ✓ Nekatera podjetja opustijo nedonosne izdelke in se preusmerijo na donosnejše in nove izdelke (primer japonske industrije)

TRŽENJSKE STRATEGIJE NA STOPNJI ZRELOSTI (I.)

SPREMEMBA TRGA

Obseg prodaje = št. uporabnikov x stopnja uporabe

✓ novi uporabniki	✓ več priložnosti
✓ novi tržni segmenti	✓ večje količine
✓ tekmečevi uporabniki	✓ novi načini uporabe

TRŽENJSKE STRATEGIJE NA STOPNJI ZRELOSTI (II.)

SPREMEMBA IZDELKA

- ✓ izboljšanje kakovosti
- ✓ izboljšanje značilnosti
- ✓ izboljšanje sloga

TRŽENJSKE STRATEGIJE NA STOPNJI ZRELOSTI (III.)

SPREMEMBE TRŽENJSKEGA SPLETA:

- ✓ cene
- ✓ tržne poti
- ✓ oglaševanje
- ✓ osebne prodaja
- ✓ storitve

TRŽENJSKE STRATEGIJE NA STOPNJI UPADANJA

- ✓ ugotavljanje slabih izdelkov
- ✓ odločitev o opustitvi
- ✓ strategije na stopnji upadanja:
  - ✓ povečanje naložb podjetja
  - ✓ vzdrževanje naložb podjetja
  - ✓ selektivno zmanjševanje naložb
  - ✓ žetev ali 'molzenje' naložb
  - ✓ hiter umik

KRITIKE ŽCI

- ✓ oblike in trajanje ŽCI so preveč različne
- ✓ težko je ugotoviti, na kateri stopnji je izdelek
- ✓ ŽCI je bolj posledica trženjskih strategij, kot pa neizogibne usode, ki doleti prodajo izdelka

---

IZDELEK

... je karkoli, kar je mogoče ponuditi na trgu, da zadovoljimo neko željo ali potrebo.

Koncept izdelka se nanaša na:

- ✓ fizične izdelke
- ✓ storitve
- ✓ doživetja
- ✓ dogodke
- ✓ osebe
- ✓ kraje
- ✓ premoženje
- ✓ organizacije
- ✓ informacije
- ✓ ideje

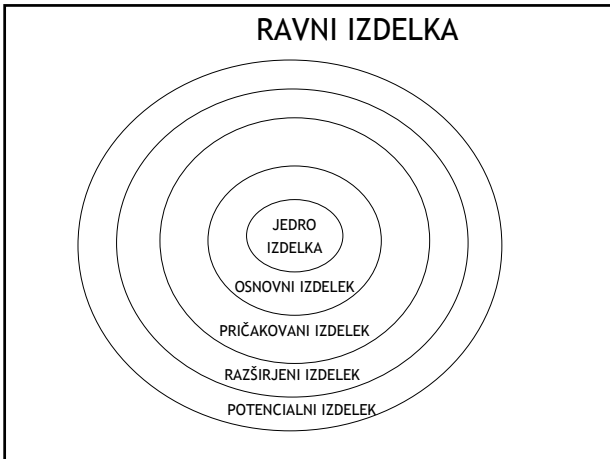

RAVNI IZDELKA

JEDRO IZDELKA: osnovna storitev ali korist, ki jo kupec v resnici kupi
OSNOVNI IZDELEK: temeljna različica izdelka
PRIČAKOVANI IZDELEK: niz lastnosti in pogojev, ki jih kupci ponavadi pričakujejo
RAZŠIRJENI IZDELEK: dodatne storitve in koristi, ki jih razlikujejo od izdelkov konkurence
POTENCIALNI IZDELEK: vse mogoče razširitve in spremembe izdelka v prihodnosti

Na ravni katerega izdelka se odvija današnja konkurenca?

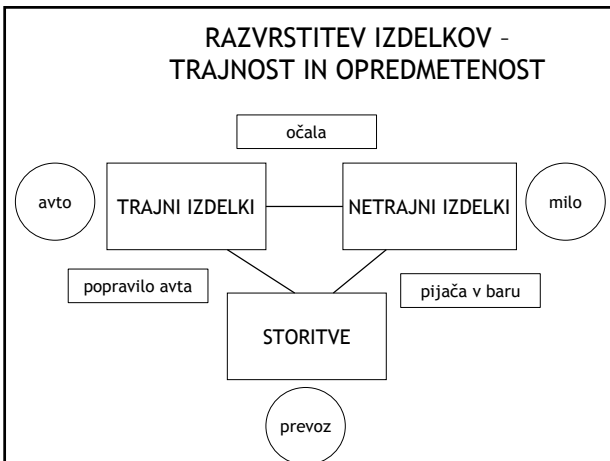

RAZVRSTITEV IZDELKOV ZA PORABNIŠKE TRGE

IZDELKI ZA VSAKODNEVNO PORABO -
pogosti nakupi, malo napora pri nakupu.
Osnovni, impulzivni in nujni izdelki!

IZDELKI, KI JIH KUPUJEMO PO PREUDARKU -
manj pogosti nakupi, dražji izdelki,
več napora pri nakupu.
Homogeni in heterogeni izdelki!

POSEBNI IZDELKI -
Edinstvene lastnosti in/ali prepoznavnost BZ,
poseben napor vložen v nakup.

NEISKANI IZDELKI -
Porabnik jih ne pozna in ne razmišlja o nakupu.

IZDELČNI SPLET (sortiment izdelkov)

... je niz vseh izdelkov in artiklov,
ki jih posamezen prodajalec ponuja za prodajo.

ŠIRINA - število različnih skupin izdelkov.
DOLŽINA - celotno število artiklov v spletu.
Povprečna dolžina skupine = vsi artikli / št. skupin
GLOBINA - št. različic vsakega izdelka v skupini izdelkov.
SKLADNOST - povezanost različnih skupin izdelkov
glede končne porabe, proizvodnih zahtev, tržnih
poti ali kako drugače.

PRIMER IZDELČNEGA SPLETA

Podjetje, ki trži brezalkoholne pijače, ima v ponudbi sledeče pijače:

- 100% sadni sok – marelica, jabolko, jagoda – vsi okusi
so na voljo v litrskem tetrapaku in steklenici.
- Sadni nektar – multivitaminski, tropski sadeži – oba okusa
sta na voljo v pollitrskem in litrskem tetrapaku
- Gazirane pijače – pomaranča, limona, grenivka, gozdni sadeži,
tropski sadeži – vsi okusi so na voljo v litrski plastenki.
- Voda – pollitrska, litrska in dvolitrska plastenka.

ŠIRINA: 4
DOLŽINA: 18
GLOBINA: 1=6; 2=4; 3=5; 4=3
SKLADNOST: visoka
